



НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

Гра для допитливих „Шукачі мінералів” (частина 3)

МЕТАЛИ ТА ВІКИ



№19. ЗОЛОТО

Від праслов'янського „zolto” – сонце. Блискучий, жовтий, м'який, пластичний дорогоцінний метал. Основа світової грошової системи. Використовують у ювелірній справі, хімічній промисловості, точному приладобудуванні, медицині. Найбільший самородок золота масою 72 кг знайшли в Австралії.

7 балів

№20. МІДЬ

Блискучий метал червонувато-золотистого кольору. Добувають з мідної руди, бо чиста самородна мідь трапляється рідко. Мідь та її сплави (бронза, латунь, мельхіор) використовуються у техніці, з них здавна чеканили монети та медалі.

3 бали

№21. НІКЕЛЬ

У природі трапляється у вигляді нікелевих руд. Чистий метал сріблястого кольору, використовують для нікелювання сталі. Має магнітні властивості. Зі сплавів нікелю – мельхіору (з міддю) та нейзильберу (з міддю та цинком) – виготовляють монети, посуд і біжутерію.

4 бали

№22. СРІБЛО

Блискучий білий дорогоцінний метал. У природі трапляється у вигляді самородків, часто із домішками міді, золота та ртуті. Найкращий провідник електрики та тепла. Має бактерицидні властивості. Застосовують у виробництві дзеркал, у ювелірній справі, медицині, фотографії, приладобудуванні. Зі сплавів срібла й міді чеканять монети.

5 балів

№23. ЗАЛІЗО

Сріблясто-сірий метал. Виплавляють з залізної руди (гетиту). Найчастіше використовують не чисте залізо, а його сплави: чавун та сталь. Вони містять вуглець та інші домішки. Сталі виробляють більше, ніж інших сплавів. З неї виготовляють машини, мости, труби, станки, леза для бритв, свердла.

2 бали

№24. ХРОМ

Від грецького „χρῶμα” – колір, фарба. Ця назва пов'язана з тим, що сполуки хрому мають різноманітне забарвлення. Найтвердіший метал. Головне застосування хрому – захисне та декоративне антикорозійне покриття.

5 балів

№25. ПЛАТИНА

Сірувато-білий блискучий дорогоцінний метал. Хімічно стійкий, дуже твердий, вогнетривкий. Приблизно в 2,5 рази дорожчий, ніж золото, а був дешевший, ніж срібло. Чиста платина трапляється дуже рідко.

7 балів

№26. ОЛОВО

Сріблясто-білий м'який „метал консервних банок”. У самородному вигляді трапляється вкрай рідко. Плівка олова оберігає залізо від іржі. Сплав олова з міддю – бронза – найдавніший сплав на Землі. Бронзу використовують у техніці, мистецтві (зокрема для скульптур).

4 бали

№27. ЦИНК

Метал синьо-білого кольору. Плівка цинку оберігає залізо від іржі. Необхідний у медицині, хімічній промисловості, виробництві фарб тощо. Входить до складу понад 60 мінералів. Зі сплаву міді та цинку – латуні – виготовляють монети, значки, антикваріат.

4 бали

„ЦІННІСТЬ” КОЖНОГО МІНЕРАЛУ ПОДАНА У БАЛАХ.

У НАСТУПНІЙ ГАЗЕТІ – ПРОДОВЖЕННЯ ГРИ. ШУКАЧІ СКАРБІВ ЗБИРАТИМУТЬ НЕ ДУЖЕ БЛИСКУЧІ, ДЕЯКІ НАВІТЬ НЕБЕЗПЕЧНІ, АЛЕ ЦІННІ МІНЕРАЛИ!

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:
Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua
Заступник головного редактора:
Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 05.04.12,
формат 60x84/8.
Друк офсетний. Наклад 8 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ДП “Видавничий дім “Укрпол”.

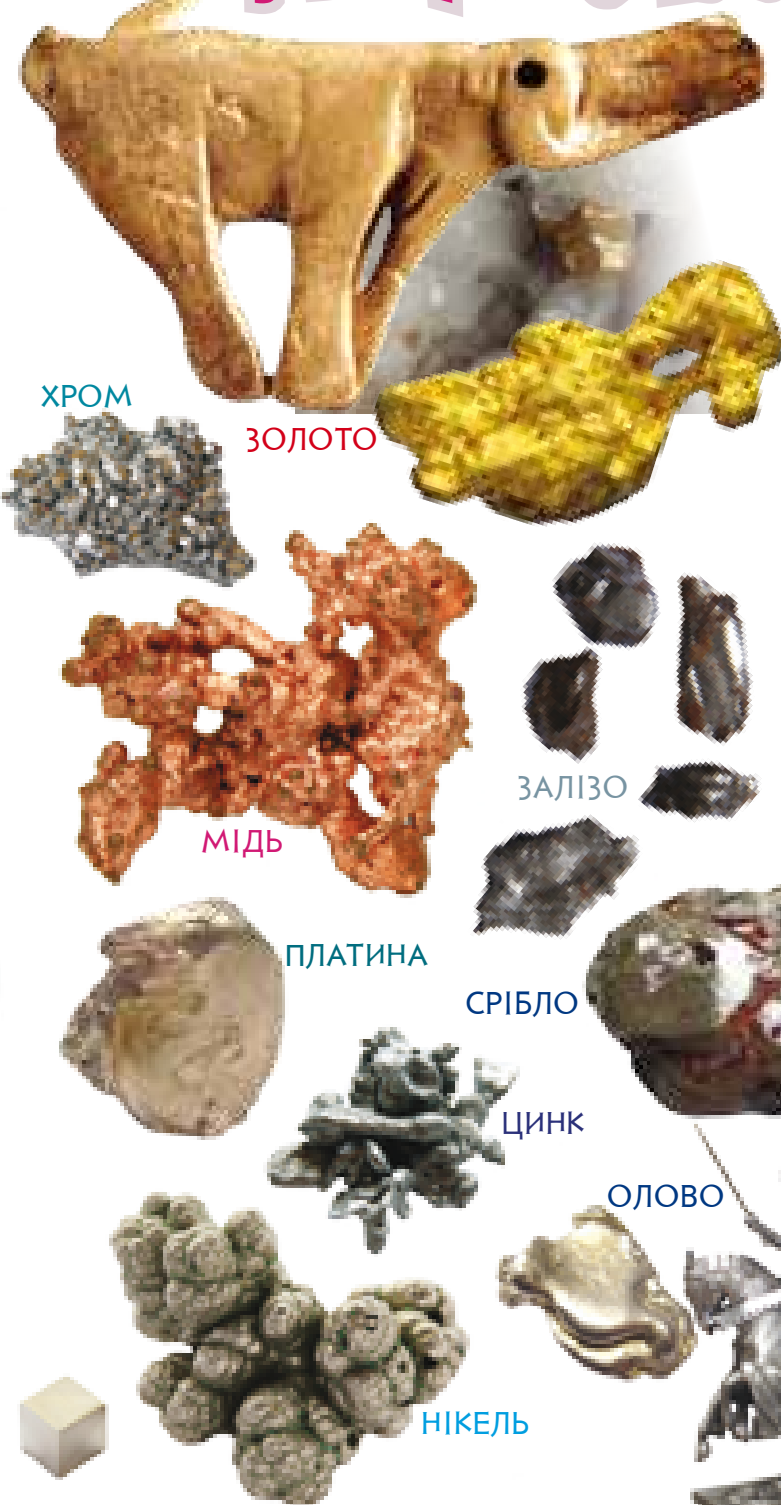
У ті часи, коли люди не знали металів, знаряддя праці виготовляли з каменю. Той період людської цивілізації називають **кам'яним віком**. Імовірно, найпершим металом, з яким познайомилась людина, було золото, яке у природі трапляється у вигляді самородків. Потім з'явилися срібло й мідь. Золото і срібло – рідкісні і дорогі метали, тому знаряддя праці виготовляли з міді. На зміну кам'яному віку прийшов **мідний**, а потім – **бронзовий**. Бронза – це сплав на основі міді й олова.

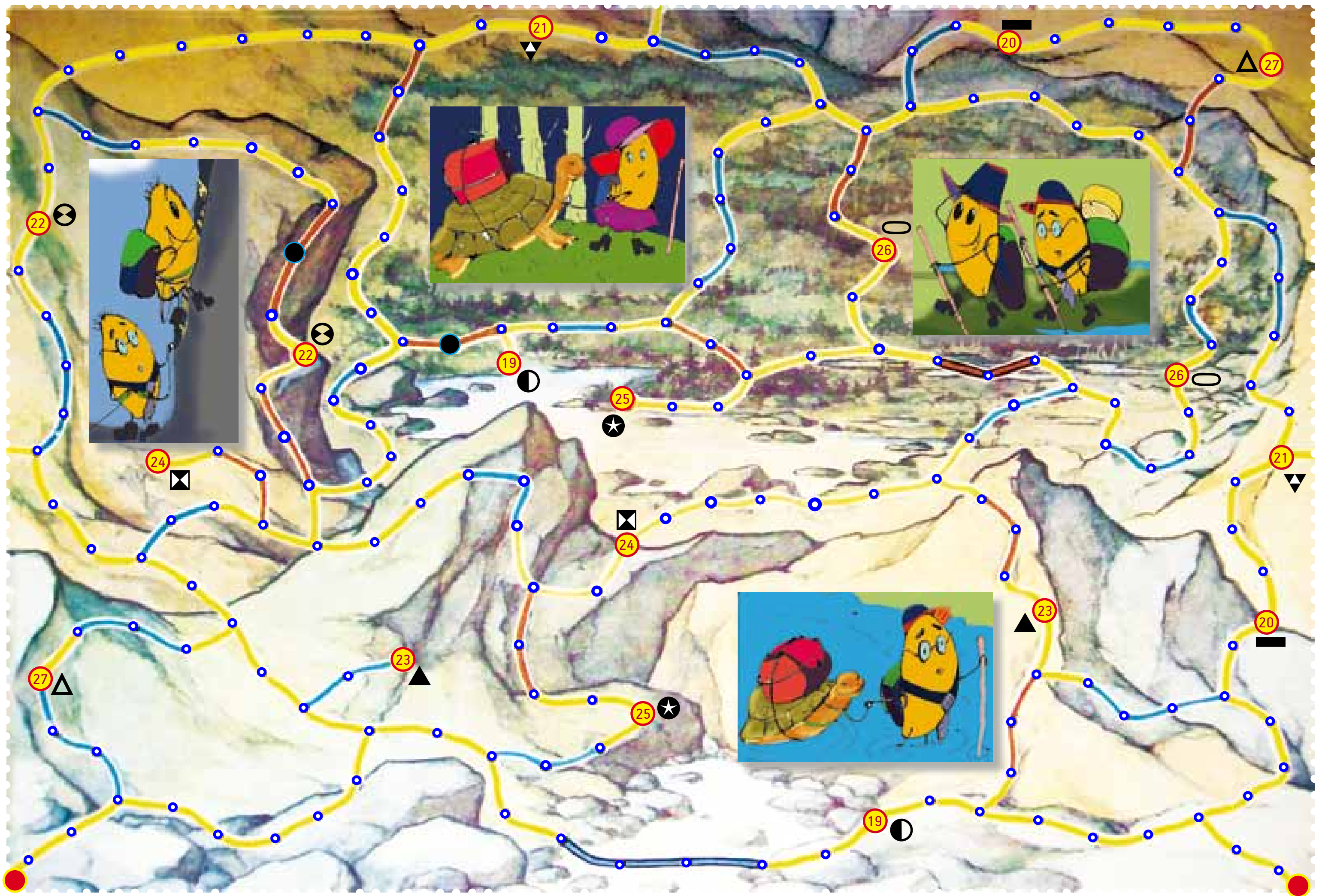
Згодом людина освоїла свинець, ртуть і залізо. Перше залізо було космічного походження, оскільки входило до складу уламків метеоритів, що падали на Землю. Тому у деяких народів „залізо” у перекладі означає „небесний камінь”. Метеоритних уламків на Землі мало, і люди навчилися добувати залізо з природних сполук – залізних руд. На зміну бронзовому прийшов **залізний вік**. Сьогодні залізо посідає перше місце серед металів за застосуванням у промисловості та народному господарстві.

Сучасна наука не виділяє серед металів найдосконаліші, наприклад, золото. Метали цінують за блиск, твердість, пластичність, тепло- та електропровідність, плавкість.

Скільки мандрівників вирушало в далекі небезпечні подорожі за золотом та сріблом! Сьогодні ми теж будемо шукати різні метали: дорогоцінні та не дорогі, але тверді та практичні.

Віктор Мясников





ДЛЯ ГРИ ТОБІ ЗНАДОБЛЯТЬСЯ КУБИК ТА ФІШКИ. ЗА ЗРАЗКОМ, ПОДАНИМ НА ЗВОРОТІ ГАЗЕТИ, ЗРОБИ З ЦУПКОГО ПАПЕРУ КАРТКИ МІНЕРАЛІВ (ПО 2 НА КОЖЕН). ЩОБ ТВОЯ МАПА НЕ ПОРВАЛАСЯ, ВКЛАДИ ЇЇ У ПРОЗОРИЙ ФАЙЛ. ОБ'ЄДНАЙ ЇЇ З МАПОЮ СКАРБІВ З НАСТУПНОГО НОМЕРУ ГАЗЕТИ. ТИ МОЖЕШ ЗМІНЮВАТИ ПРАВИЛА ГРИ – ФАНТАЗУЙ!